

Aktiv dødshjælp – hvor står vi i dag?

Det Etske Råd tog stilling til spørgsmålet om aktiv dødshjælp i 2012. Siden da er nye rådsmedlemmer kommet til, og debatten er ligeledes blusset op på ny flere gange. Senest da den 78-årige Mogens Arlund ydede aktiv dødshjælp til sin uheldeligt syge hustru. Derfor har vi her samlet nogle af de nuværende medlemmers indspark til debatten.

79 % af danskerne er for aktiv dødshjælp ifølge en [Megafonmåling foretaget for TV2 i september 2016](#). Målingen blev foretaget i kølvandet på sagen om den 78-årige Mogens Arlund, der ydede aktiv dødshjælp til sin uheldeligt syge hustru i april 2016. Da aktiv dødshjælp er ulovligt, blev Mogens Arlund dømt. Dommen blev dog meget mild: 50 dages betinget fængsel.

En anden debat om aktiv dødshjælp opstod i 2014, hvor Jane Hoffmann tog til Schweiz for at begå assisteret selvmord. Assisteret selvmord er nemlig lovligt i Schweiz, og Jane Hoffmann indtog en dødelig gift på klinikken Dignitas. Jane Hoffmanns familie [mødte efterfølgende Det Etske Råd](#) til en debat om aktiv dødshjælp.

Sagerne har givet nyt liv til debatten om aktiv dødshjælp, og mange har i de sammenhænge stillet sig undrende over for, at et flertal i Det Etske Råd er imod en legalisering. Derfor har vi her samlet en oversigt over Det Etske Råds officielle holdning til aktiv dødshjælp fra 2012 samt et udpluk af nuværende rådsmedlemmers seneste udtalelser om emnet.

Hvad er Rådets officielle holdning til aktiv dødshjælp?

Da Det Etske Råd tog stilling til spørgsmålet om aktiv dødshjælp i 2012, var der både modstandere og mulige tilhængere af en lovændring – men også mulige tilhængere af en lovliggørelse af assisteret selvmord (se side 8 i [udtalelsen](#)). Når debatten handler om aktiv dødshjælp, bliver andre begreber ofte inddraget. Blandt andet begreberne assisteret selvmord og passiv dødshjælp, som begge rummer alternative muligheder for at afslutte livet (se flere begreber i ordbogen til højre). Debatten om aktiv dødshjælp handler derfor ikke blot om at være for eller imod, men også om alternativer til aktiv dødshjælp.

Debatten om aktiv dødshjælp handler heller ikke kun om, at aktiv dødshjælp kan være den mest barmhjertige løsning for et uheldeligt sygt menneske. Debatten handler også om konsekvenserne ved at legalisere aktiv dødshjælp. Hvad vil en legalisering f.eks. betyde for vores samfund og for vores opfattelse af et værdigt liv? Rådsmedlemmerne Mickey Gjerris, Thomas Ploug og Christina Wilson udtalte således i 2012, at det i undtagelsestilfælde kan være menneskeligt påkrævet at udføre aktiv dødshjælp, men at disse sjældne tilfælde dog ikke retfærdiggør en ændring af loven.

Man kan derfor godt være for aktiv dødshjælp i nogle situationer, men imod en legalisering. En legalisering kan nemlig risikere at bryde med vores forståelse af omsorg og med princippet om menneskelivets ukrænkelighed (se mere på side 22 i [udtalelsen](#)).

Hvad mener Rådet i dag?

Som nævnt har Rådet ikke taget officielt stilling til aktiv dødshjælp siden 2012. Men flere af Rådets nuværende medlemmer har på det seneste udtalt sig i pressen om deres personlige holdning til emnet.

Gorm Greisen

”Det er meget få mennesker, man ikke kan smertebehandle, så den fysiske smerte er på et udholdeligt niveau” - GORM GREISEN

Mange elementer bliver overset i debatten om aktiv dødshjælp, mener Gorm Greisen. Ifølge ham, er der flere forhold, der er nødvendige at kende, før man er i stand til at tage stilling til aktiv dødshjælp på et kvalificeret grundlag – f.eks. muligheden for at frabede sig behandling eller modtage smertebehandling i en sådan grad, at døden følger.

Ifølge Gorm Greisen vil en lovliggørelse af aktiv dødshjælp have en række utilsigtede sideeffekter, som bør undgås. Dels kan det udsatte menneske opleve, at det er forpligtet til at benytte sig af friheden til at vælge aktiv dødshjælp. Dels kan det være uhensigtsmæssigt, at samfundet som helhed skal forholde sig til, hvad der er rigtigt og forkert, hvis det skal være ansvarligt for at tildele døden.

Man kan derfor synes, at aktiv dødshjælp er etisk acceptabelt i den enkelte situation, uden at gå ind for en lovliggørelse af aktiv dødshjælp, mener Gorm Greisen.

[Læs hele artiklen fra Jyllands-Posten 22/09/2016.](#)

Hør også Gorm Greisen i [P1 Debat om aktiv dødshjælp fra 16/09/2016.](#)

Bolette Marie Kjær Jørgensen

"Kig på Holland, hvor raske personer får aktiv dødshjælp, fordi livet er blevet ubærligt at leve. Er det virkelig vores bedste svar på ensomhed og social isolation at give mennesker en dødsprøje?" - BOLETTE MARIE KJÆR JØRGENSEN

Ifølge Bolette Marie Kjær Jørgensen er aktiv dødshjælp ikke et reelt valg. Et valg er mellem forskellige muligheder, men aktiv dødshjælp er valget mellem alt eller intet. Dermed bliver selvbestemmelsesretten for det enkelte menneske udfordret. For hvis et menneske ser døden som den eneste udvej, kan det ifølge Bolette Marie Kjær Jørgensen være svært at tro på, at det menneske er i suveræn selvkontrol. Det er snarere et udtryk for fortvivlelse over for de mørkere sider, som menneskelivet også rummer: ensomhed, social isolation samt uhelbredelige sygdomme af fysisk og psykisk karakter.

Desuden vil en legalisering af aktiv dødshjælp afgive en alt for stor magt til myndighederne, mener Bolette Marie Kjær Jørgensen. Vi lever i den bedste af alle verdener, men har af gode grunde ingen viden om, hvilken samfundsform vores efterkommere kommer til at leve under. Det bør derfor aldrig være statens opgave at have et sådant magtmonopol, mener Bolette Marie Kjær Jørgensen.

Læs hele [artiklen fra Kristeligt Dagblad 22/09/2016.](#)

Mickey Gjerris

"Er der mennesker i vores samfund, der af forskellige grunde er så ulykkelige, at de gerne vil herfra, så er opgaven jo først og fremmest at prøve at hjælpe dem til ikke at være så ulykkelige" - MICKEY GJERRIS

Ifølge Mickey Gjerris, er samfundets fornemste opgave at fremme livet. Derfor er den nuværende lovgivning den bedste – eller mindst ringe – løsning. Men de etiske dilemmaer forsvinder ikke af den grund, da de hviler på værdiforskelle, som en regulering ikke kan opløse, mener Mickey Gjerris.

For Mickey Gjerris handler debatten om aktiv dødshjælp om to ting: Dels handler den om at hjælpe døende og deres pårørende på bedste vis. Dels handler debatten om, hvorvidt et menneske har ret til at bestemme over sin egen død og få hjælp til at dø. Der foreligger allerede midler til at fremskynde døden, som er fuldt

ud lovlige. Til gengæld ser Mickey Gjerris palliativ pleje som en god måde at afhjælpe langt de fleste fysiske og mange af de psykiske smerter på vej mod døden på.

For nogle mennesker er den palliative pleje dog ikke tilstrækkelig. Derfor kan det juridisk forkerte i nogle tilfælde være den etisk rigtige løsning, mener Mickey Gjerris. Døden vil altid være en tragedie, men debatten om aktiv dødshjælp handler for Mickey Gjerris i høj grad om værdighed i livet.

Artiklen er bragt i Politiken 25/09/2016. Artiklen er ikke tilgængelig online, men Mickey Gjerris linker til den på [sin Facebook-side](#).

Se også [interview fra 15/09/2016 med Mickey Gjerris på TV2](#).

Thomas Ploug

"Der er mange, der forholder sig til spørgsmålet om aktiv dødshjælp, hvis de eller en af deres nærmeste bliver uhelbredeligt syge" - THOMAS PLOUG

Ifølge Thomas Ploug skifter spørgsmålet om aktiv dødshjælp karakter, så snart man selv eller ens nærmeste bliver uhelbredeligt syge. Nogle sygdomme, som f.eks. ALS (amyotrofisk lateral sklerose), medfører ikke blot store smerter, men forandrer livet for altid. Man kan derfor argumentere for, at der er en etisk relevant forskel på ALS og andre lidelser, hvor man kan smertebehandle, mener Thomas Ploug.

Ifølge Thomas Ploug er der dog stærkere argumenter for ikke at tillade aktiv dødshjælp. F.eks. viser undersøgelser, at langt de fleste alvorligt syge mennesker ønsker at blive ved med at leve så længe som muligt – selv om livet bliver anderledes end før – og den enkelte formår at skabe livskvalitet, nogle gange momentvist i den givne situation.

Derfor er spørgsmålet komplekst, og i mange tilfælde kan passiv dødshjælp være en mere oplagt løsning, ifølge Thomas Ploug.

Læs hele [artiklen fra Kristeligt Dagblad 12/10/2016](#).